

РЕШЕНИЕ

№ 440

гр. София, 27.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 72 състав,
в публично заседание на 13.01.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ева Пелова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **11365** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на [чл.145](#) - [чл.178 от Административно-процесуалния кодекс](#) (АПК), вр. чл. 68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е по жалба на Застрахователна компания [фирма] – [населено място], чрез пълномощника – юрк.П., срещу решение № 487/17.09.2020г. на Комисията за защита от дискриминация, по преписка № 525/2019г., с което: 1) е установено, че жалбоподателят е извършил нарушение на чл.5 от ЗЗДискр., по признак „увреждане“ по смисъла на чл. 4, ал.1 от същия закон, като поддържа и продължава да поддържа архитектурна среда, затрудняваща достъпа на лица с увреждания до обект: офис на ЗК“Л. И.“, [населено място], [улица]; 2) наложена им е имуществена санкция в размер на 1000 лева, на основание чл.80, ал.2 от ЗЗДискр. 3) издадено е задължително предписание, на основание чл.47, т.4 от ЗЗДискр., в 3-месечен срок да предприеме необходимите действия за изграждане на достъпна архитектурна среда до обекта.

В жалбата са изложени съображения за нарушение на процесуалния и материалния закон. Жалбоподателят счита, че при постановяване на решението, Комисията за защита от дискриминация /Комисията/, не е взела предвид състава на твърдяното виновно поведение, не е изложила изчерпателни мотиви за това, не е обсъдила становището на застрахователната компания, и не е съобщила, че са спазени изискванията на Наредба №4/1 юли 2009г., за проектиране, изпълнение и поддържане

на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, вкл. за хората с увреждания. Алтернативно наложената имуществена санкция бъде изменена до минималния на предвиденото в закона размер, и решението отменено в частта, относно дадените предписания. Претендират се разноски.

Ответникът - Комисия за защита от дискриминация, редовно уведомени, изпращат процесуален представител, който моли съда да отхвърли жалбата, като неоснователна и недоказана. Юрк. Б. счита, че от доказателствата по преписката и разпитания в открито съдебно заседание свидетел, се установява по несъмнен начин допускането на процесното нарушение. Прави искане за присъждане на разноски, представляващи юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура – редовно призована, не изпраща процесуален представител.

При извършен анализ на представените с административната преписка писмени доказателства, и възприетите в открито съдебно заседание гласни такива, Административен съд - София град, приема за установена следната фактическа обстановка:

Производството по преписка № 525/2019 г., е образувано въз основа на доклад за самосезиране, с вх. № 12-11-2573/16.07.2019 г., изготвен от доц. А. Д., в качеството ѝ на председател на Комисията, въз основа на констативен протокол с вх.№ 12-11-1262/08.04.2019г., съставен от представител на институцията, в рамките на кампания „Достъпна България“, относно недостъпна архитектурна среда на обект: офис на ЗК“Л. И.“, находящ се в [населено място], [улица].

Преписката била образувана с разпореждане № 1018/21.08.2019 г. на председателя на Комисията, с оглед на констатираните обстоятелства за неосигуряване на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания, по смисъла на § 1, т.7 и 8 от ДР на ЗЗДискр., вр. чл.4, ал.1, вр.чл.5 по признак „увреждане“, и разпределена на АД НОС заседателен състав.

В доклада за самосезиране, председателя на Комисията посочил, че на 29.03.2019 г., на основание чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр., вр. чл.53 от Закона за хората с увреждания /ЗХУ/, вр. негова Заповед №24/20.03.2018г., в рамките на кампания „Достъпна България“, е съставен констативен протокол с вх. № 12-11-1262/08.04.2019 г., за извършена проверка на обект: офис на ЗК“Л. И.“, находящ се в [населено място], [улица].

Към доклада е приложен констативен протокол с вх.№ 12-11-1262/08.04.2019 г., от чието съдържание е видно, че на 29.03.2019г. обекта е бил посетен от служител на Комисията, който в рамките на извършената проверка за архитектурна достъпност, е установил нейното състояние, и в присъствието на двама свидетели, е констатирал, че обектът няма изградена достъпна архитектурна среда за хора с двигателни увреждания, намиращи се в неравностойно положение.

Обекта на застрахователната компания се намира в сграда, в централната градска част, към входа на който води едно стълбище, с три стъпала, без перила и рампа, улесняваща достъпа на хора с двигателни затруднения. Към протокола са изготвени и приложени 3 бр. снимки, надлежно приобщени като доказателство по преписката.

Ширината на тротоара пред обекта била около 1,17 – 1,27 метра.

О. е с витрини, без щори и пердета. Нямало възможност да бъдат монтирани стандартни рампи, тъй като тротоара е тесен, но такава може да бъде изградена, посредством изготвянето на индивидуален проект.

В становището си от 10.01.2020г., ответното дружество посочило, че процесния офис отговаря на всички изисквания за достъпна среда, съгласно разпоредбите на чл.5, ал.3 / офиса не бил обозначен с международен символ за достъпност/, чл.14, т.1 / без задължение да оборудват офиса с допълнителна рампа/ и чл. 48, ал.4 / външните стълби отговаряли на изискванията на Наредбата / от Наредба №4/1 юли 2009г., за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, вкл. за хората с увреждания /Наредбата/.

Въз основа на посочените в констативния протокол обстоятелства, ведно със снимковия материал към него, основателно липсата на достъпна архитектурна среда за конкретния обект, е приета от административния орган за безспорно установена.

На посочения в констативния протокол адрес, се помещава офис на застрахователна компания [фирма], което не се оспорва от жалбоподателя.

На 02.07.2020г. било проведено заседание на Комисията, на което били изслушани страните, даден ход по същество и на 17.09.2020г. постановено процесното решение, в което е прието, че за обект: офис на ЗК [фирма], находящ се в [населено място], [улица], не е осигурена достъпна архитектурна среда за хора с увреждания. С оглед липсата на доказателства за осигурена достъпна архитектурна среда, отговаряща на нормативните изисквания, съставът на Комисията постановил, че към датата на изготвяне на процесното решение, не са предприети мерки, осигуряващи безпрепятствен достъп на хора в неравностойно положение до офиса. Поради това е прието, че е налице осъществена дискриминация по чл.4 ал.1, вр. чл.5 от ЗЗДискр., по защитен признак „увреждане“, дадено е задължително предписание за отстраняване на констатираното нарушение, и е наложена имуществена санкция в размер на 1000 лв.

Понастоящем в обект: офис на ЗК [фирма], находящ се в [населено място], [улица], не е осигурена достъпна архитектурна среда за хора в неравностойно положение.

При така установената фактическа обстановка, настоящият състав прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в законоустановения срок от лице - адресат на издадения административен акт, чийто права и законни интереси са накърнени с издаването му и като такава се явява ДОПУСТИМА, а по същество НЕОСНОВАТЕЛНА, поради следните съображения:

Компетентността на Комисията е уредена в разпоредбата на чл.47 от ЗЗДискр., където са регламентирани правомощията, с които разполага при решаването на визираните в същия текст въпроси, в качеството ѝ на независим специализиран държавен орган, осигуряващ предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и равенство на възможностите. В случая решението е издадено от компетентен орган при обсъждане на относимите факти и правилно приложение на процесуалния и материалния закон.

Решението е постановено от компетентен орган. Разпоредбата на чл. 64, ал. 1 от ЗЗДискр. постановява, че „...решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него...“, което изискване в настоящия казус е изпълнено, и не е налице особено мнение на член от състава. С оглед на това, настоящият съдебен състав намира, че не е налице предпоставката за отмяна на атакувания акт - липса на компетентност по смисъла на чл. 168, ал. 1, вр. чл. 146, т. 1 от АПК.

Оспореното решение е издадено и в съответствие със законовите изисквания, относно формата и съдържанието му, съгласно разпоредбите на чл. 65, т. 5 и чл. 66 от ЗЗДискр., вр. чл. 59, ал. 2 от АПК.

Резултатът от производството пред Комисията, е писмено обективиран в оспорваното решение на АД НОС заседателен състав, в което са посочени наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, разпоредителна част, както и пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва.

При образуване на административното производство, не са били налице отрицателни процесуални предпоставки, възпрепятстващи образуването на производството. На ответника е гарантирано правото да се запознае със събраните по преписката материали на основание чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр, предоставена му е възможност да обективира своите възражения, като предостави допустими, необходими и относими към спора доказателства.

При проведеното проучване и при събиране на необходимите и относими доказателства, органът е извършил пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за случая факти, в съответствие с разпоредбите на чл. 35 и чл. 36, ал. 1 от АПК. Изложеното обуславя извод за липсата на съществени процесуални нарушения при изясняване на обективната истина, съответно спазени са основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, вкл. и при събирането на доказателства /чл. 8, чл. 34 и сл. от АПК/.

Пряка дискриминация по смисъла на ЗЗДискр., е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по чл.4, ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Законът за защита от дискриминация цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

За да е налице проява на дискриминация или тормоз по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна.

Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи неблагоприятно третиране на определено лице или лица, а е необходимо да се докаже още, че това неблагоприятно третиране е извършено по някой от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряката причинно-следствена връзка, между неблагоприятното отношение, в случая неблагоприятно третиране, и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от ЗЗДискр.

В конкретната хипотеза жалбоподателят е санкциониран за извършено нарушение на чл.4, ал. 1, вр. чл. 5 от ЗЗДискр., по защитен признак „увреждане“. Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл.9 от Конвенцията на О. за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012 г., ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г.). Държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други

открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги, включително информационни системи и услуги за спешна помощ.

Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак „увреждане“. Разпоредбата на чл.5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция за понятието публично място. То следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл.9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания. Съгласно цитираната норма от Конвенцията, целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят застрахователни услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място.

Изискването по чл.5 от ЗЗДискр е императивно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място, независимо дали тези субекти са публични или частни / в този смисъл е и Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм.д.№6376/2015г./. Това задължение произтича и от разпоредбата на чл.2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, вр. чл.169, ал.2, т.4 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).

Съдът приема, че нормите на Наредбата са адресирани към всички собственици и ползватели на обекти с обществено предназначение и инвеститори по смисъла на чл. 161 от ЗУТ, предвид разпоредбата на чл. 2 от същата, свързана с инвестиционен процес, вкл. по поддържане и ремонт на сградите.

Адресат на задължението за изграждане на достъпна среда са всички собственици и наематели, които осъществяват експлоатация на обществени обекти. Кому е задължението за извършване на преустройствата и кому задължението за осигуряване на финансовите средства за това е ирелевантно за обективния факт на неизпълнение на законовото задължение за осигуряване на достъпна среда. В тази насока е съдебната практика на ВАС (Решение №9544 от 28.06.2011г., по адм. дело № 6588/2010г., потвърдено с Решение № 14229 от 18.11.2011г. на 5-членен състав на ВАС).

„Достъпна среда“ съгласно §1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. В този смисъл твърденията на жалбоподателя за оказвано съдействие от страна на служителите в офиса и обслужване на гражданите с увреждания извън сградата, са неотнормирани към задължението за осигуряване на достъпна среда и към производството пред КЗД. Ето защо неустановяването на тези обстоятелства не представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила и не може да обоснове отмяна на административния акт, каквито доводи навежда жалбоподателят. Неосигуряването на

достъпна среда е въведено от закона като отделна, самостоятелна форма на дискриминация, при която не се изисква съпоставяне с други лица в сходно положение – не е необходимо да се установява, че при предоставяне на пощенските услуги в друго населено място, конкретно лице с увреждания е било третирано по-неблагоприятно от друго лице, което не притежава този защитен признак. Това е така, защото липсата на достъпна среда, лишавайки хората с увреждания от възможността да участват самостоятелно и пълноценно в обществения живот, сама по себе си представлява неравноправно третиране и не е необходимо това да се установява с конкретни житейски примери. Възраженията на жалбоподателя, че не е доказано по несъмнен начин извършването на нарушението, не почива върху събраните по делото доказателства.

Съдът намира, че за жалбоподателя, като доставчик на обществени услуги и ползващ процесното помещение, за предоставяне на обществени услуги, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица. Решението на Комисията в тази му част е законосъобразно, съобразено с материалния закон и с целта му.

Изрично правомощие на Комисията, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т.6 от същия член подлежи на съдебно обжалване. Доколкото задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, и понастоящем не е изпълнено, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни. Същите съответстват на установените факти, на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Обжалваното решение в тази му част е законосъобразно, съответно жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 от ЗЗДискр., който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, което произтича пряко от ЗЗДискр. Законодателят не е определил налагането на санкцията като кумулативна мярка, следваща се от установена дискриминация, а е предоставил преценката за това на Комисията. Ето защо административният орган следва да изложи мотиви относно целта и размера на санкцията. И ако превантивната цел на санкцията произтича от целта на закона – да се предотврати за в бъдеще допускането на дискриминация и да мотивира лицето да поддържа достъпна

архитектурна среда, то размерът на санкцията следва да бъде конкретно определен и индивидуализиран. Административният орган е изложил мотиви защо определя санкция над законоустановения минимум, в размер на 1000 лв., които са подробни и изчерпателни, съответстващи на доказателствата по делото, поради което и в тази част решението е законосъобразно и следва да бъде потвърдено.

Жалбоподателят в настоящото производство не твърди и не представя доказателства, от които да е видно, че е изпълнил предписанията на Комисията. В тази връзка ирелевантни за съществуването на спора са показанията на св.Г., тъй като самият той твърди, че е възможно поставянето на рампа, по индивидуален проект, която да обслужва достъпът до офиса на хора в неравностойно положение. Липсата на предприетите действия по осигуряване на достъпна среда също обосновават налагането на санкция над минималния размер.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира оспореното решение на Комисията за законосъобразно, издадено от компетентен административен орган, в кръга на правомощията му, в предвидената от закона форма и постановено при спазване на процесуалните правила и релевантните материалноправни норми, при липса на основания за отмяната му.

С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.3 и ал.4 от АПК, вр.чл.78 от ГПК, вр.чл.144 от АПК, вр.чл.37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, своевременно заявеното искане на ответника за присъждане на разноски следва да бъде уважено, съобразно вида и обема на осъществената по него юрисконсултска защита в минималния размер - 100 лева, тъй като делото не се отличава с фактическа и правна помощ.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, II-ро отделение, 72-ри състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Застрахователна компания [фирма] – [населено място], чрез пълномощника – юрк.Р., срещу решение № 487/17.09.2020г. на Комисията за защита от дискриминация, по преписка № 525/2019г.

ОСЪЖДА Застрахователна компания [фирма] – [населено място], ЕИК:[ЕИК], да заплати на Комисията за защита от дискриминация сумата от 100 лева, представляващи разноски за юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба, пред

Върховния административен съд на Република България, в 14-дневен срок от получаване на съобщението за неговото изготвяне.

ПРЕПИСИ да се връчат на страните.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: